

॥ नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ॥

सुत्तन्तनीति

१. परा भवन्तं पुरिसं,
मयं पुच्छाम गोतमं ।
भवन्तं पुट्ट मागम्म,
किं पराभवतो मुखं ॥
२. सुविजानो भवंहोति,
दुविजानो पराभवो ।
धम्मकामो भवं होति,
धम्मदेस्सी पराभवो ॥
३. इतिहे तं विजानाम,
पथमो सो पराभवो ।
दुतीयं भगवा ब्रूहि,
किं पराभवतो मुखं ॥
४. असन्तस्स पियो होति,
सन्ते न कुरुते पियं ।
असतं धम्मं रोचेति,
तं पराभवतो मुखं ॥

कम्मापराधसत्तानं,
विनासे पच्चुपट्ठिते ।
अनयो नयरूपेन,
बुद्धिमाकम्य तिष्ठति ॥
५. निद्दासीली सभासीली,
अनुडाता च यो नरो ।
अलसो कोधपज्जाणो,
तं पराभवतो मुखं ॥
६. यो मातरं पितरं वा,
जिण्णकं गतयोब्बनं ।
पहुसन्तो न भरति,

तं पराभवतो मुखं ॥

७. यो ब्राह्मणं समणं वा,
अञ्जं वापि वणिब्बकं ।
मुसावादेन वञ्चेति,
तं पराभवतो मुखं ॥

८. पटुतवित्तो पुरिसो,
सहिरञ्जो सभोजनो ।
एको भुञ्जति सादूनि,
तं पराभवतो मुखं ॥

९. जातिथद्धो धनथद्धो,
गोत्तथद्धो च यो नरो ।
सजातिं अतिमञ्जेति,
तं पराभवतो मुखं ॥

१०. इत्थिधुत्तो सुराधुत्तो,
अक्खधुत्तो च यो नरो ।
लद्धंलद्धं विनासेति,
तं पराभवतो मुखं ॥

न बाळ्हं इत्थिं गच्छेय्य,
सम्पस्सं तेजसङ्खयं ।
कासं सासं दरं बाल्यं,
खीणमेदो निगच्छति ॥

(क)

मायाचेता मरीची च,
सोको रोगो उपद्ववो ।
खरा च बन्धनाचेता,
मच्चुपासो गुहासयो ॥

(ख)

बलवन्तो दुब्बला होन्ति,

थामवन्तोपि हायरे ।
चक्खुमा अन्धका होन्ति,
मातुगामवसंगता ॥

(ग)

गुणवन्तो निग्गुणा होन्ति,
पञ्चवन्तोपि हायरे ।
पमुत्ता बन्धना सेन्ति,
मातुगामवसंगता ॥

(घ)

यसं किंतिं धितिं सूरं ।
बाहुस्सच्चं पजाननं ।
हापयन्ति पमत्तस्स ।
कट्ठपुञ्चं पावको ॥

११. सेहि दारेहि सन्तुट्ठो,
वेसियासु पदुस्सति ।
दुस्सति परदारेसु,
तं पराभवतो मुखं ॥

(क)

मयञ्च भरियं नातिक्कमाम,
अम्हेच भरिया नातिक्कमन्ति ।
अञ्जत्र ताहि ब्रह्मचरियं चराम,
तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥

(ख)

एतासु जायरे सुत्तमासु,
मेधाविनो होन्ति पटुतपञ्चा ।
बहुस्सुता थेरगुणा च होन्ति,
तस्मा हि अम्हं दहरा न मिय्यरे ॥

१२. अतीतयोब्बनो पोसो,

आनेति तिम्वरुत्थनिं ।
तस्स इस्सा न सुपति,
तं पराभवतो मुखं ॥

(क)

न दुक्खं अहिना दट्ठं,
न दुक्खं सत्तिया हतं ।
तञ्च दुक्खञ्च तिब्बञ्च,
यं पस्से जिण्णकं पतिं ॥

(ख)

नत्थि खिट्ठा नत्थि रति,
जिण्णेन पतिना सह ।
नत्थि अल्लापसल्लापो,
जग्घितुं पि न सोभति ॥

(ग)

यदा च दहरो दहरी,
मन्तयिंसु रहोगता ।
सब्बे सोका विनस्सन्ति,
येकेचि हदयस्सिता ॥

१३. इत्थिं सोण्डिं विकिरणिं,
पुरिसं वापि तादिसं ।
इस्सरियस्मिं थपेति,
तं पराभवतो मुखं ॥

१४. अप्पभोगो महातण्हो,
खत्तिये जायते कुले ।
सो च रज्जं पत्थयति,
तं पराभवतो मुखं ॥

“सुविजानो भवंहोति,
दुविजानो पराभवो” ।
अप्पभोगो महातण्हो ॥

१५. एते पराभवे लोके,
पण्डितो समवेक्खिय ।
अरियो दस्सनसम्पन्नो,
स लोकं भजते सिवं ॥

वसलसुत्त

१. कोधनो उपनाहीच,
पापमक्खी च यो नरो ।
विपन्नदिट्ठी मायावी,
तं जज्जा वसलो इति ॥
२. एकजं वा द्विजं वापि,
योध पाणं विहिंसति ।
यस्स पाणे दया नत्थि,
तं जज्जा वसलो इति ॥
३. यो हन्ति उपरुन्धति,
गामानि निगमानि च ।
निग्गाहको समज्जातो,
तं जज्जा वसलो इति ॥
४. गामे वा यदि वा रज्जे,
यं परेसं ममायितं ।
थेय्या अदिन्नं आदेति,
तं जज्जा वसलो इति ॥
५. यो हवे इणमादाय,
वुच्चमानो पलायति ।
न हि ते इणमत्थीति,
तं जज्जा वसलो इति ॥
६. योध किज्जिक्खकम्यता,
पथस्मिं वजतं जनं ।
हन्त्वा किज्जिक्ख मादेति ।
तं जज्जा वसलो इति ॥

७. यो अत्तहेतु परहेतु,
धनहेतु च यो नरो ।
सक्खिपुट्ठो मुसाबूति,
तं जज्जा वसलो इति ॥
८. यो जातीनं सखीनं वा,
दारेसु पटिदिस्सति ।
सहसा सम्पियेन वा,
तं जज्जा वसलो इति ॥
९. यो ४ मातरं पितरं वा,
जिण्णकं गतयोब्बनं ।
पहुसन्तो न भरति,
तं जज्जा वसलो इति ॥
१०. यो मातरं पितरं वा,
भातरं भगिनिं सस्सुं ।
हन्ति रोसेति वाचाय,
तं जज्जा वसलो इति ॥
११. यो अत्थं पुच्छितो सन्तो,
अनत्थ मनुसासति ।
पटिच्छन्नेन मन्तेति,
तं जज्जा वसलो इति ॥
१२. यो कत्वा पापकं कम्मं,
मामं जज्जाति इच्छति ।
यो पटिच्छन्नकम्मन्तो,
तं जज्जा वसलो इति ॥
१३. यो वे परकुलं गन्त्वा,
भुत्वान सुचिभोजनं ।
आगतं नप्पटिपूजेति,
तं जज्जा वसलो इति ॥
१४. यो समणं वा ब्राह्मणं,
अज्जं वापि वणिब्बकं ।

मुसावादेन वञ्चेति,
तं जज्जा वसलो इति ॥

१५. यो समणं वा ब्राह्मणं,
भत्तकाले उपट्ठितं ।
रोसेति वा न च देति,
तं जज्जा वसलो इति ॥

१६. असन्तं योध पबूति,
मोहेन पलिगुण्ठितो ।
किञ्चनं निजिगीसानो,
तं जज्जा वसलो इति ॥

१७. योचत्तानं समुक्कंसे,
परेच मवजानाति ।
निहीनो सेन मानेन,
तं जज्जा वसलो इति ॥

१८. रोसको कदरीयो च,
पापिच्छो मच्छरी सठो ।
अहिरीको अनोत्तप्पी,
तं जज्जा वसलो इति ॥

१९. यो बुद्धं परिभासति,
अथवा तस्स सावकं ।
परिब्बजं गहट्ठं वा,
तं जज्जा वसलो इति ॥

अट्ठहि भिक्खवे अङ्गेहि सम्पन्नागतस्स उपासकस्स पत्तो निकुज्जितब्बो । भिक्खूनं अलाभाय परिसक्कति, भिक्खूनं अनत्थाय परिसक्कति, भिक्खूनं अनावासाय परिसक्कति, भिक्खूनं अक्कोसति परिभासति, भिक्खूभिक्खूहि भेदेति, बुद्धस्स अवण्णं भासति, धम्मस्स अवण्णं भासति, सङ्गस्स अवण्णं भासति, अनुजानामि भिक्खवे इमेहि अट्ठहि अङ्गेहि सम्पन्नागतस्स उपासकस्स पत्तं निकुज्जितुं ।

२०. यो अनरहं सन्तो,
अरहाति पटिजानाति ।
चोरो सब्रह्मके लोके,
तं जज्जा वसलो इति ॥

२१. एते खो वसला वुत्ता,
मया ये ते पकासिता ।
न जच्चा वसलो होति,
न जच्चा होति ब्राह्मणो ॥

२२. कम्मुना वसलो होति,
कम्मुना होति ब्राह्मणो ॥

२३. तदमिनापि जानाथ,
यथाहेतं निदस्सनं ।
चण्डालपुत्तो सोपाको,
मातङ्गो इति विस्सुतो ॥

२४. सो यसं परमं पत्तो,
मातङ्गो यं सुदुल्लभं ।
आगच्छुं तस्सुपट्ठानं,
खत्तिया ब्राह्मणा बहू ॥

२५. सो देवयानं अभिरुक्क,
विरजं सो महापथं ।
कामरागं विराजेत्त्वा,
ब्रह्मलोकूपगो अहु ॥

गिरिं नखेन खणसि,
अयो दन्तेभि खादसि ।
जातवेदं पदहसि,
यो इसिं परिभासति ॥
आवेलितं पिड्डितो उत्तमङ्गं,
बाहुं पसारेति अकम्पण्यं ।
सेतानि अक्खीनि यथा मतस्स,
को मे इमं पुत्तमकासि एवं ॥